

Sant Cristòfol de la Rectoria

Begues

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Carrer Alacant, 8
Alçada: 400

Coordenades:

Latitud: 41.32902
Longitud: 1.94396
UTM Est (X): 411628
UTM Nord (Y): 4575820

Classificació

Número de fitxa: 08020 - 45
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Medieval Pre-romànic Romànic Gòtic Modern Renaixement Barroc
Contemporani
Segle: XVI
Any: 1578
Autoria de l'element: Lleonard Bosch
Estat de conservació: Bo
Notes de conservació: L'església ha estat recentment restaurada i inaugurada el dia 30 de maig de 2009. Cap dels seus elements arquitectònics originals ha patit cap modificació.
Protecció: Legal
Observacions protecció: Text refós de la normativa urbanística del PGOU (desembre de 2007)
Número inventari: Si, IPA, nº 18102
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat: Privada
Titular: Església

Fitxes associades:

Rellotge de sol de l'església de Sant Cristòfol de la Rectoria

Avenc de Can Sadurní

Autoria de la fitxa

Oriol Vilanova

Data de registre de la

dt., 26/05/2009 - 02:00

fitxa:

Descripció

Església de planta rectangular d'una sola nau amb absis poligonal de tres costats i teulada de teula àrab a tres vessants, dos d'aquests a cada lateral i un frontal. A la zona de l'absis, la teulada és a tres vessants, un per cada mur. A la cantonada sud-est, a la dreta de la façana principal, està integrat el campanar de torre, de planta quadrada, de planta baixa i dos pisos, dels quals únicament té finestres el pis superior, una a cada costat. Corona el campanar un sostre de rajoles vidrades a quatre vessants. A la façana principal destaca el portal d'entrada al temple, d'estil renaixentista, amb porta ferrada de doble batent (descriu en l'apartat d'observacions).

Per sobre de la portalada hi ha un rellotge de sol (veure fitxa 35) i a sobre, per sota de la cornisa hi ha una rosassa amb el marc fet amb blocs de pedra i un vitrall decorat amb un sagrat cor travessat per set espases. La superfície de les façanes exteriors del temple presenten un arrebossat de color salmó apagat, fruit de la recent restauració, excepte a les cantoneres, on s'han deixat a la vista els carreus que les conformen. A l'interior, l'església presenta, com ja s'ha indicat, una nau única, amb quatre capelles, dues a cada lateral de la nau, creant així tres trams, dos per les capelles laterals i un tercer tram sota el cor, tot just a l'entrada a l'edifici. Les voltes són de tipus ogival amb nervis motllurats de pedra i les claus decorades amb escultures en baix-relleu. A la zona de l'absis, des de la clau de volta central, baixen sis nervadures que reparteixen el sostre d'aquest sector en cinc tramades, dues a cada paret lateral i una única a la central. Al centre de l'absis, sobrealçat per dos esglaons, hi ha l'altar de pedra, modern. En un dels costats de l'absis hi ha una imatge de Sant Cristòfor, d'època barroca (veure fitxa 322).

Les capelles laterals presenten, al sostre, nervadura ogival tancada amb clau de volta, igual que a la nau central. Totes les nervadures del sostre del temple descansen sobre mènsules que sobresurten del parament superior del mur, i si bé les de la nau central no presenten decoració, les de les capelles laterals estan decorades escultòricament amb carasses d'éssers fantàstics. El cor de l'església, ubicat al tram de la primera crugia, està situat a l'alçada entre la porta d'entrada i la rosassa de la façana principal. Presenta un arc carpanell molt rebaixat a la part inferior. L'accés al cor es realitza per l'escala de cargol de la torre del campanar, la porta de la qual està situada a la planta baixa, a la primera crugia, al costat de l'epístola. Al terra de la nau central, el paviment es modern, De rajola de terra cuita, encaixats al paviment es conserven tres antics ossaris, dos d'ells davant de l'arc triomfal que dona accés a l'absis, i el tercer davant de la primera capella del costat de l'evangeli. A la làpida de l'ossari situat al cantó de l'epístola, davant de l'absis, es llegeix: "Mars 1803. Aquí és sepultat lo R(ector) Visens Serra (il·legible) Egas". A l'ossari situat davant de l'absis al costat de l'evangeli es llegeix: "Ramon Serdà Rector. 1843". Finalment, a l'ossari situat davant de la primera capella del costat de l'evangeli es llegeix: "(...)D MDCC(...) (...)ICO SEPUL(...) EIUSDEM". Finalment, cal destacar les restes arqueològiques aparegudes al subsòl de la sagristia (veure fitxa 107).

Observacions:

(Continuació descripció)

Descripció del portal d'entrada al temple, situat a la façana principal:

Els muntants del portal presenten columnes d'orde toscà que suporten un entaulament clàssic, amb arquitrav, fris decorat amb tríglifs i cornisa, sobre el qual descansa un frontó doble. Al centre del timpà hi ha una imatge escultòrica en baix relleu del bust d'un Crist barbat, envoltat amb una túnica, el

qual presenta el braç dret alçat i la mà en actitud de beneir, mentre que a la mà esquerra sosté un globus terraquí. Als extrems del frontó i al cim del mateix hi ha tres escultures més en baix-relleu: a l'extrem esquerre hi ha una imatge de Sant Jordi alat, portant l'escut amb la creu a la mà esquerra i la llança a la dreta, amb la qual sotmet a un drac als seus peus. El personatge porta armadura de màniga curta i casc. El cim del timpà està coronat per una estàtua de Sant Cristòfor, amb el nen Jesús sobre l'espatlla esquerra i el bastó a la mà dreta. Ambdós personatges vesteixen amb túnica. El rostre de Sant Cristòfor està mutilat, tot i que s'observa la part baixa d'una barba. Finalment, a l'extrem dret del frontó hi ha la imatge de l'arcàngel Miquel amb una espasa a la mà dreta i un plat de balança a la mà esquerra.

L'orientació d'aquesta església és nord-sud.

Història

La història de l'església de Sant Cristòfor de Begues està íntimament lligada als orígens de Begues com a poble. Així, la primera referència documental de Begues és de mitjans del s. X. Es tracta del testimoni aportat pel Cartulari de Sant Cugat del Vallès, on hi consten donacions al monestir de terres de propietat alodial en el terme de Begues. En un altre text de l'any 972 del mateix Cartulari trobem el nom de Begues, en aquest document es fa donació al monestir de Santa Maia de Castelldefels d'un alou propietat de Daniel i de la seva muller Espetosa que posseïen en el terme de Begues. En el testament sacramentari del 5 de setembre de l'any 981, apareix esmentat el lloc de Begues, amb la particularitat que es fe referència concreta a la seva església de Sant Cristòfor. Els testimonis juren que Galí va fer donació de "suum alaude, quod abebat in Begas, ad domus s. Christofori concessit" (l'alou que tenia a Begues el donava a l'església de Sant Cristòfor). El fet que en aquest testament es mencioni la paraula "domus" junt amb el nom de Sant Cristòfor, ha fet pensar que en un principi fos una cel·la monàstica per afavorir el repoblament depenent del monestir de Sant Cugat, tal com consta en la documentació i que més tard esdevingué parròquia. El que sí que es pot afirmar és que el lloc d'emplaçament de l'antiga església és el mateix on avui està situada la vella rectoria i parròquia de Sant Cristòfor. L'any 1391 aquesta antiga parròquia fou unida a la mensa capitular de Barcelona. El temple fou reconstruït i ampliat entre 1575 i 1578. El dia 11 de novembre de 1574 es firmaren les capitulacions entre els síndics de Begues per una part i Joan de Montese i Bernat Truell, trencadors de pedres del regne de França, "per a picar i posar en l'església de dita parròquia tant per lo portal, cantonades de l'església i capelles, arcades, esperons, campanar i claus i algú més, finalment tantes pedres com serà menester, a dita dels mestres, exceptuant les pedres dels altars". El 29 de maig de 1575 se signaren unes altres capitulacions amb el mestre de cases Lleonard Bosch per la construcció de l'església. La pedra utilitzada per a la construcció de l'església va ser extreta de sota el mas Glaçat i l'encarregat de tragar la pedra i la calç va ser Climent Garau. L'obra es començava el 10 de juliol de 1575 i la seva consagració va ser el 5 de març de 1579. el preu pagat per la nova església fou de 800 a 1000 lliures que es pagaren en tres anys. El sistema emprat per recaptar els diners fou que cada pagès pagués una quartera de blat, mestall, forment, sègol, ordí i espelta a raó de cada vint una. Bartomeu Vendrell fou l'encarregat de pagar l'obra a l'haver fet encant sobre les collites. L'església de sant Cristòfor resultà una construcció molt harmònica i d'una gran bellesa arquitectònica d'estil renaixentista, bé que arrelada en la tradició d'un gòtic tardà. El dia 30 de maig de 2009 es reinaugurà l'església del barri de la Rectoria, després de finalitzar la darrera campanya de restauració de l'edifici.

Bibliografia

L'EIXARMADA. Butlletí del Centre d'Estudis Beguetans. Núm. 7, octubre de 2001, p. 6-7.
SOLANS RODA, Conxita; BONDIA DOMPER, M. Rosa (2001): Begues. Cossetània Edicions, Valls, p.

27-29.

INVENTARI DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC DE CATALUNYA.

